

Redacția și Administrația:
Budapesta, VII., Nyár-utca 1.
Aci sunt a să trimitte tot felul
de scrisori, cereri și bani.

ADEVÉRUL

ABONAMENTUL:
Pentru Austro-Ungaria:
Pe 1 an --- 2 coroane
Pe 1/2 an --- 1 coroane
Pentru strălăitate:
Pe 1 an --- 3 coroane
Pentru America:
Pe 1 an --- 1 dollar

ALĂ ȘI ECONOMICĂ.

Foaie pentru poporul muncitor roman.

fiecarei luni.

Redactor-responsabil: **Cristea Aurel.**

Budapest, 1907 julus 10. 10
Magy Kir. Ugyesseg sajto' 1907
Folyó' köze - in kelt felhivásuk
afelabólva irásitjuk a t. Ugyesseg
hogy az "Adeverul" című lap folyó

De oarece „Adevărul“ nu a apărut de trei săptămâni, ținem de datorință a lămurii pe cetitorii noștri asupra acestei cauze și asupra schimbării ce s'a făcut în apariția „Adevărului“.

Tovarășilor noștri le este indetul cunoscută teroarea și urmărirea căreia suntem expuși noi, luptătorii socialdemocrați. Guvernul „democrației naționale“ nu să mulțamește cu disolvarea sindicatelor noastre, cu aruncarea tovarășilor noștri în temniță, el vrea să ne nimicească și presa, singura noastră armă de apărare. Dovadă despre acest lucru ne servesc nenumăratele procese de presă, cari cu droaia se intentează foilor noastre.

Comitetul conducător central, luând toate aceste cazuri în discuție, a hotărît că foaia „Adevărul“ să apară iarăși în Budapesta, unde va putea fi mai ușor apărată de atacurile dușmanilor noștri.

Comitetul conducător central a mai hotărît că foaia „Adevărul“ să apară deocamdată, numai pe un scurt timp, odată pe lună, însă abonenții noștri vor fi recompensați pe altă cale, până atunci până când „Adevărul“ va apare iarăși în fiecare Duminecă.

Rugăm pe cetitorii noștri a nu ne lua acest lucru în nume de rău, căci urmărirea și atacurile autorităților ne-au silit la pasul acesta.

Insă „Adevărul“ nici în forma aceasta nu va înceta a zbiciui pe dușmanii poporului muncitor, ci din contră, cu mai mare infocare, cu mai multă energie va lupta pentru milioanele poporului lipsit de drepturi.

Nu poate fi nici o putere în lume care să ne poată abate de pe calea pe care am luptat până acum. Devisa noastră a fost și va rămâne: Luptă neintreruptă pentru mântuirea din robie și apăsare a milioanele poporului muncitor, luptă crâncenă pentru introducerea cât mai grabnică a votului universal și secret și a tuturor revendicărilor sociale.

Nu vom înceta lupta, nu vom odihni până nu vom vedea întregul popor din Ungaria mântuit din ghiarele veninoase ale nesățului capital.

Insă spre a ajunge scopul dorit de noi și de întreaga muncitorime, avem nevoie de ajutorul tuturor tovarășilor noștri. În primul rând trebuie să luminăm pe acei cari încă zac în întunecime, cari sunt legați în lanțurile nesățului capital.

Și pe aceștia numai așa fi putem lumina dacă fi vom îndemna să citească și să răspundească arma noastră de luptă „Adevărul“.

Frați Români! Nu stați nepăsători cu mâinile încrucișate. Puneți-vă pe lucru, agi-

alte popoare din Uni-
na socialismului în
tot locul unde să ață suflet de român, ca
apoi cu puteri unite să putem da asalt
pentru cucerirea drepturilor de cari suntem
lipsiți.

Frați Români! Răspândiți „Adevărul“ în tot locul și ori-cine întreabă spunetii că de acum încolo adresa „Adevărului“ este următoarea:

**„Adevărul“ Budapesta,
VII., Nyár-utca Nr. 1.**

unde sunt a să trimitte tot felul de scrisori precum și banii pentru abonament.

Totodată facem cunoscut abonenților și cetitorilor noștri că prețul abonamentului l'am scăzut pentru foaia lunară. Până va apare „Adevărul“ iarăși în toată Dumineca abonamentul este:

Pe un an 2 coroane
Pe jumătate an 1 coroană

Înainte, răspândiți „Adevărul“ în tot locul. Arătați că sunteți tovarăși conștienți și știți să agitați și să răspândiți singura noastră armă, care luptă pentru desrobirea noastră și a copilor voștri.

Din ce devin emigrările?

În săptămânii din urmă să adunase domnia la sfat, ca să ațe cauza emigrărilor, cari în anii ăștia din urmă să urcase enorm; așa în anul 1906 au emigrat nu mai mulți ca două milioane cetățeni din Ungaria, toți la America.

Și ce cugetați iubiților cetitori, aflat-au domnia cauzele emigrărilor? Nu. Finde că ei caută după bureți nebuni, ei caută după agenți de emigrare, ba ce e mai mult, ne învinovătesc chiar pe noi muncitorii socialdemocrați, că noi am fi de vină că bieții oameni își părăsesc femeile și copii alergând peste văi și mări, în țări streine ca să câștige ceva pentru cei cari acasă flămânzesc.

O cutezanță perfidă din partea celor, cari ne învinovătesc pe noi muncitorii socialdemocrați, că noi am fi de vină că cetățenii din Ungaria emigrează la America.

Nu între noi se ață agenții de emigrare, ei din contră între domnia cari șed pe sacul cu bani. Că cine sunt aceia? Iată fi voi înșira pe rând: 1. Ignat Darányi, Francisc Kossuth și al treilea e Iuliu Andrassy sau contele cel negru și întreaga burghezime. Aceștia sunt agenții cei mai infocați, cari își pricep bine lefteria.

Căci pe ce bază vin eu a descoperi, că cine sunt agenții de emigrare. iată voi descoperi-o și aceea:

Jupânul Darányi, ășta au bătut cu ciocanul la facerea căușilor și pregătirea lanțurilor cu cari voește a lega pe muncitorii cei cari ar îndrăzni a se împotrivi contra proprietarilor celor cu miile de jughere de pământ. Contele cel negru, Andrassy, ășta e doar cel mai renumit și cu multe merite, care prin pandurii lui să pricepe bine la disolvarea sindicatelor și oprirea adunărilor

muncitorilor socialdemocrați, cu un cuvânt, ășta merită toată lauda (?). Kossuth, proprietarul reumei și a nervosității, domnul ășta prin pragmatica făurită de el în Dieta țării voește a alunga pe muncitorii dela căile ferate către America. Apoi mai zică cineva că nu sunt aceștia agenții de emigrare.

Dacă cetești foile cele burgheze, atunci te iau fiori că ce minciuni necoapte fac din cauza emigrărilor. De altcum nici nu e mirare, căci doar ele sunt plătite, chiar de guvern și așa trebuie să scrie după cum le dictează. Ceva trist iubite cetitorule, căci în Ungaria chiar guvernul stă intrajutorul acestor fițuice, cari în loc să lumineze mintea bieților țărani neștiutori, din contră mai tare îi întunecă. Că de ce se întâmplă aceasta așa, iată voi spune-o și aceea: Pentru că eu cât țăranul și meseriașul va fi mai ignorant (neînvățat), cu ăștat domnia cei învățați fi pot trage pe sfoară mai cu înlesnire.

Membrii guvernului nu numai pe singuratici, ci pe întreaga omenime, căreia i-au promis că vor introduce votul universal au tras-o pe sfoară prin făgăduiala lor vicleană. Insă să ne aducem aminte de zicala că: „olul până atunci merge la fântână până ce odată i-se rupe toarta!“

Pe muncitorimea socialdemocrată numai odată au putut-o înșela, însă când vor face a doua încercare, atunci sigur va fi neimplinibilă.

Dacă voți d-lor ca să faceți capăt emigrărilor, atunci dați poporului pământ, dați poporului drepturi egale, dați poporului votul universal, direct și secret, dați poporului tot ce-i-se cuvine și atunci vă asigurăm că emigrările vor înceta.

Iar dacă la toate acestea nu vă învoiți atunci predați frânele guvernului în mâna oamenilor poporului, ca impotența D-tră să o ducă dâșii la îndeplinire!

Aug. S. Deacu.

Votul universal și guvernul de azi.

E vorba de votul universal de ani de zile. Câte partide politice există aici în Ungaria (aproape toate putem zice), au în programul lor votul universal.

Mai eu seamă partidul kossuthist, care e majoritatea în parlamentul de azi, numai prin multe făgădueli, cumcă ei sunt unicul partid adevărat, care luptă cu cea mai mare energie pentru drepturile poporului din Ungaria, mai eu seamă pentru votul universal, și-au câștigat încrederea poporului, de au devenit un partid așa de puternic,

Așa, că conducătorii acestui partid și-au ajuns scopurile dorite, de-a ajunge în scaunele ministeriale.

Wekerle când a fost încredințat cu alcătuirea noului guvern, așa numit coalitionist, numai prin realizarea votului universal a fost încredințat.

Dar ce vedem?
A trecut aproape un an și jumătate și acest guvern nici amintire nu aduce despre chemarea sa, adică despre realizarea votului universal.

Nu-i vorbă, guvernul de azi numit și „guvern democrat“, a avut până acum alte

lucruri de făcut, mai importante cum e votul universal, de exemplu:

Proiectul iobăgesc al lui Darányi, care aruncă muncitorimea cu 3—400 de ani înăpoi. Și apoi mai latră că Ungaria e stat civilizat european!...

După aceea proiectul lui Kossuth, care s'a desbătut săptămânile trecute în piața parlamentului maghiar; *Pragmatica muncitorilor dela căile ferate ungare*, prin care împedecă organizarea muncitorilor.

Iar Andrassy, care ar trebui să se producă cu votul universal, să producă cu lucruri mult mai înalte, cum e:

A împraștia și a disolva grupele și organizațiile muncitorilor, atât dela sate, cât și dela orașe. Ba ne mai confiscă foile, ne mai oprește adunările, ne mai escortează (cu șupa) etc.

Pe așa lucruri au domniii noștri poftă.

Dar oare până când vom mai fi așa de răbdători?

Nu mult! Nu o să mai stăm cu mâinile în sân, să așteptăm realizarea drepturilor noastre omenști până stăpânirea va avea bunavoință să ni-le dea. Căci până atunci vor mai trece câteva sute de ani.

Cât mai curând vom pretinde cu cea mai mare energie realizarea *votului universal și secret*.

Incă astăzi munca nu e reprezentată în parlamentul maghiar. E reprezentat numai capitalul, care aduce legi după plăcerea și existența lui, așa numit de trântori.

Iar milioanele de muncitori, cari produc bunurile pământeste prin jertfirea vieții lor, chiar și prin munca lor silnică stau fără drepturi și sunt puși de sclavi ai capitalului.

De aceea trebuie ca să luptăm luptă crâncenă, pentru realizarea *votului universal*, ca să vină și timpul acela, așa numita era nouă, unde să fie și munca reprezentată, acolo unde se făuresc legile pentru omenime și pentru țară.

Să aruncăm o privire înspre Austria, unde frații noștri austriaci — cu mare încredințare noastră s'au ocupat cu agitația și cu lupta pentru votul universal, și încă nu așa ușor au trecut peste greutățile ce i-au întâmpinat pentru realizarea *votului universal*, dar prin lupte grele totuși și-au ajuns și ei scopul ca votul universal să fie sancționat prin lege. Așa că acum sunt vre-o câteva săptămâni de când s'au făcut alegerile în Austria pe baza *votului universal și secret*. Și poporul și-a dat votul.

Rezultatul alegerilor a fost, că azi și munca e reprezentată în Reichsratul austriac cu 87 de deputați socialdemocrați, între cari și un român (tov. Grigorovici) cari la tot cazul nu vor ținea parte capitalului, și vor lupta cu inimă curată și simț omenesc, pentru acele milioane de proletari ai Austriei, pentru a le face un viitor mai bun, de ai scoate din ghiarele sclăviei și prostituției în cari se află azi.

La luptă frați Români, pentru drepturile noastre, în rând cu celelalte naționalități proletare ale Ungariei.

La luptă pentru votul universal și secret!

Aurel Cristea.

Către muncitorii din toate țările!

Cemitetul executiv al biroului socialist internațional adresează următorul manifest tuturor grupărilor socialiste din lumea întreagă:

În momentul când Nicolae al II-lea se pregătea a convoca prima conferință dela Haga, politica sa în Extremul-Orient, făcea inevitabil războiul contra Japoniei.

Această contradicție ilustrează în mod admirabil comedia care s'a jucat și se joacă încă, atât la Haga cât și la St. Petersburg. Această comedie scandaloaasă va fi completată când a treia conferință va fi ținută în palatul oferit de un oraș care, în Statele-Unite, cel dintâiu a asmețit poliția sa înar-

mată, în

înaintea

ciala, în

creatorii imenselor sale bogății.

De mult proletariatul a pătruns în mod clar, tradiționala politică a guvernământului rusesc, temelia tuturor reacțiilor. Pacea exterioară, nu e pentru Rusia autocrată înălțurarea războiului, ci slăbirea adversarului tiraniei rusești. Pacea interioară visată de țară e învingerea poporului, pentru eternizarea autocrației.

După prima conferință dela Haga, Nicolae al II-lea devestă Marea Britanie, lăsând să se comită ororile din B. Povehtensk. El voilă jurămintul făcut poporului finlandez și înneacă în sânge Rusia în Europa. El întoarce la Riga torturile vârstei de aur, lăsând mâna liberă jafului și masacrațiilor militare asupra nenorociților țărani din Gerică; el promovează zbirilor din ocele din Akatui, de-a ataca și omori prin baionetă pe prizonierii de războiu și pe cei politici.

În timpul răscoalei din Moscova el lăsa a se impușca ambulantele și mult timp după această revoltă, gărzile Majestății Sale, omorau — fără nici o formă de proces — pe funcționarii drumurilor de fier surprinși în mijlocul ocupațiilor lor obicinuite.

Țarul s'a purtat cu proprii săi supuși cum nu s'ar fi putut purta, de rușine, față de soldații inamici.

Și tocmai acest șef al bandei capitaliste și jafurilor coloniale, voește a se impune lumii ca simbolul personificat al dreptului în contra forței, al unei înțelegeri cordiale substituită luptelor singeroase, al tratatului de pace permanentă, menită a înlocui războaiele singeroase! Admițând chiar că e sincer, totuși, el nu va putea realiza intențiile sale de pace, pentru că militarismul nu e altceva decât înarmarea organizată de stat, pentru menținerea clasei muncitoare sub jugul economic și politic al clasei burgheze — și pentru că în regimul capitalist, războaiele între state nu sunt, în genere vorbind, decât urmările dușmăniilor provocate de deșeurii. — pentru că fiecare putere nu se căsnește, numai a conserva pieteile posedate, ci și de a cucerii altele noi, și asta deseori, chiar prin subjugarea popoarelor străine și confiscarea pământurilor.

Dacă diplomații dela conferința păcii s'ar privi un moment, ar vedea cum alături de stăpânitorii Africii occidentale, stau dominatorii Indiilor, excercitorii Madagascarului alături de exploatații lui Congo; iar învingătorii Mandchuriei alături de nenorociții săi adversari. Războaiele cari favorizează și cultivă prejudecățile întreținute în mod sistematic de clasele dominante, în scopul de a învrăjbi popoarele între ele, sunt privite de proletariat, ca însuși esența capitalismului, și de aceea, ele nu vor dispărea de cât odată cu însuși exploatarea capitalistă.

Clasa muncitoare, din contra e dușmană naturală a războaelor, pentru că ea, e principala lor victimă, — victimă prin sacrificarea copiilor săi, — victimă prin pierderea bunurilor sale — și pentru că războaiele sunt în contradicție cu scopul socialismului care e: crearea unei noi ordine de lucruri, bazate pe solidaritatea producătorilor, pe înfrățirea națiunilor, pe libertatea popoarelor.

Când în 1870, pe când tunul trosnea la frontiere, lucrătorii germani seriau celor francezi: „Noi nu trebuie să uităm nici odată că lucrătorii tuturor țărilor sunt „tovarășii“ noștri, și că despotii tuturor țărilor ne sunt dușmani!”

Iar muncitorii francezi răspundeau celor germani: „Muncitori francezi! Muncitori germani! Muncitori spanioli! Să unim cu toții vocea într-un strigăt puternic de desăvârșire a războiului!”

Acesta era limbajul primei Internaționale a muncitorilor. Tot acesta e limbajul noii Internaționale muncitorești! Reprezentanții săi, cu toate calomniile și persecuțiile, au urmat ideea păcii între națiuni,

ic orice credit

ă în ziua când

armatei, războiul

va pieri. De aceea ei urmăresc fără odihnă desarmarea clasei muncitoare și înarmarea generală a poporului. Ori de câte ori vre-un nor amenințător a apărut pe orizontul politic, clasa muncitoare a intervenit în stradă și în parlamente prin manifestațiile și deputații săi, și ea e hotărâtă ca în orice zi de pericol să înainteze până unde va putea, pentru a împiedeca războiul. Ea nu se va contrazice în politica sa, și cum muncitorii englezi erau contra guvernului lor în timpul războiului cu Transvaalul, tot așa nu se va vedea două fracțiuni opozante în mijlocul proletariatului internațional.

Dacă întotdeauna Internaționala muncitoare a apărut principiul că nici un guvernământ nu poate amenința independența unei națiuni străine, fără a ataca contra acestei națiuni. Iată pentru ce ideea păcii nu poate fi tradusă în fapt real decât odată cu realizarea ideii socialiste. Războiul din contra găsește cel mai bun teren pe cultură în întărirea absolutismului. Disolvarea Dumei constituie din acest punct de vedere un pericol pentru întreaga Europa. Această disolvare n'a surprins pe nimeni, căci ne-am obicinuit a vedea țarismul violând angajamentele sale, și în ziua când va dispune de întreaga lui putere, el se va purta cu celelalte națiuni cum se poartă cu propriul său popor.

Nicolae al II-lea a promis libertatea, în momentele cele mai grave. Dar când pericolul i-se păru mai puțin amenințător, el desființă întâia Dumă, negăsind-o destul de supusă și ascultătoare. El voia un parlament de lingșitori. Guvernământul Rusiei primea numai cuvântul, nu și lucrul propus în sine. Și dl Stolypin, pentru a fi plăcut atât camarilei cât și stăpânului său, promulgă o legislație restrictivă, sofisticând listele electorale, încercară pe adversarii săi, și cu mult cavalerism, acest mare ministru permise bandelor negre și poliștilor de cea mai ordinară specie să masacreze femei și copii.

Cu toată presiunea și violența autorităților a doua Dumă apărui mai radicală ca cea d'întâi. Căci în ea se grupă peste una sută de deputați împărțiți în diferite nuanțe socialiste. Chiar dela prima alegere a Dumei, zilele ei erau numărate. Dl Stolypin voi să facă pe prințul generos, tolerând existența acestui parlament, dar numai cu condițiunea ca el să facă ce va dori guvernul. Cadetii avură slăbiciunea nefolositoare de a ceda prea des sugestiunilor prezidențiale. Ei refuzară a vesteji asasinatelor oficiale, respinsere proiectul amnestiei și nu îndrăsniră să respingă măcar bugetul la al cărui control nu avea drept. Ba ei se adresară cu rugăminți către extrema stîngă ca ea să se abțină a mai adresa vre-un cuvânt neplăcut d-lui Stolypin, prin urmare de a se lăsa persecutată și omorită cu surisul pe buze. De atunci, șeful cabinetului avu mâna liberă. El făcu perchițiile deputaților. Fabrică telegrame cerând în numele poporului disolvarea Dumei. Mai ceru interzicerea publicității discuțiilor din ședințe. El prezentă moțiuni de simpatie către poliție. El inventă descoperirea unor comploturi în contra împăratului și siguranței statului, reclamând fără cercetări urcări în bloc. Și reprezentanții burgheziei nu avură măcar curajul de-a răspunde cum merită la această nerușinare, și disolvarea Dumei fu pronunțată fără ca central, Cadetii, să fi avut măcar o atitudine viilă.

Dar proletariatul rus s'a însărcinat și se va însărcina din nou cu răspunsul necesar. Lupta contra autocrației se va întemeia cu mai multă hotărîre. Dar muncitorii din lumea întreagă nu mai puțin vor avea datoria de-a veni în ajutorul viitoarelor lupte a tovarășilor noștri ruși. Deputații socialiști din Reichstagul Austriac au anunțat deja intențiile lor de a interpela guvernul lor asupra consecințelor unei disolvări a Dumei,

care poate amenința interesele națiunilor străine. Nici socialiștii francezi nu vor ezita de-a aminti guvernărilor lor angajamentele lor luate față de Rusia, în materie de împrumut. Socialiștii Mării Britanii vor sărbători la 14 Iulie, aniversarea luării Bastiliei, contra unei succesiuni de lovituri de stat pe care autorii ei n'au încercat s'o justifice de cât prin ipocrizie și minciună. Proletariatul celorlalte națiuni au datoria de-a sprijini din toată inima noua luptă a proletariatului rus și de a-și aminti: că pacea poate fi tradusă în fapt numai prin socialism.

Iar cuvântul de ordine va fi totdeauna: Jos autocrația! Trăiască revoluția rusă!

Comitetul executiv al Biroului socialist internațional (Belgia): Eduard Anseele, Emil Vandervelde, Camille Huysmans, secretar.

Biroul socialist internațional (exceptând Rusia): Africa de Sud, W. H. Sutherland; Engliera, H. Hyndman, J. Keir Hardie; Germania, A. Bebel, P. Singer; Argentina, A. Cambier, M. Ugarte; Australia, P. J. O'Meara; Austria, Dr. V. Adler, F. Sckaret; Boemia, A. Nemeč, F. Soucup; Bulgaria, Y. Sakasoff, G. Kirkow; Danemarca, P. Knudsen, C.-M. Olsen; Statele-Unite, D. De Leon, M. Hillquit; Spania, P. Iglesias, F. Mora; Franța, J. Jaurès, E. Vaillant; Holanda, P. Troelstra, H. Van Kol; Ungaria, J. Weltner, D. Bokányi; Italia, E. Ferri, F. Turati; Japonia, S. Katayama; Luxemburg, Dr. Welter; Norvegia, S. Garder, F. Wolf; România, Dr. C. Racovski; Elveția, O. Kapin, G. Reimann; Serbia, M. Stojanovici; Suedia, H. Branting, C. G. Wickman.

De-ale lucrătorilor dela C. F. U.

Către bărbații de încredere!

Fraților! Lucrătorii de căi ferate organizați stau înaintea unor lupte serioase! Și în mijlocul acestor lupte înaintează pe calea pe care chemarea istorică i-a desemnat-o. Această cale este plină de greutate și încărcată cu spini. Rane de durere cauzează acelor cari pășesc pe această cale, drumul pe această cale este greu, dar ne duce spre dreptate.

Focul de nimicire amenință pe acei curagioși cari îndrănesc a călca pe această cale!

Bărbați de încredere! Iubirea și datoria muncitorimei vă chiamă pe voi în șirurile prime. Pe voi vă lovește în primul rând focul dușmanilor! Voi sunteți acei, cari vă sacrificați odihna, fericirea și familia pentru interesul general!

Voi sunteți acei, cari ziua și noaptea tremurați într'una pentru viitorul familiilor voastre.

Voi sunteți acei, cari în primul rând sunteți expuși tuturor brutalităților, cuvintelor de trădare ale satanului!

Voi sunteți acei, cari în primul rând simțiți năcazul mâinei grele a puterii în caz de nereușire a trădării!

Bărbați de încredere! În lupta noastră am ajuns până acolo, de unde sau ne vom retrage fricoși, sau cu puteri înzecite, cu perderi singeroase vom pași înainte!

Viitorul luptei noastre, lupta pentru familiile noastre numai este lupta deschisă și dreaptă a dușmanului. Regulele luptei drepte au fost călcate în picioare, de acei cari în primul rând le-a fost de datorință să se țină de ele. Organizația noastră pacinică voese să o nimicească cu instrumentele cele mai murdare!

Nu ura, ci strigătul amar de nedreptate grăște atunci, când vedem, că în ce mod viclean, cu ce unelte de închiziție nimicește pe acei cari au îndrăsnit să rămână statornici principiului de desrobire.

De giaba ne ridicăm glasul de protestare. De giaba facem atent guvernul și dreptatea, ca să facă sfârșit animalelor sălbatice cari au scăpat din lanțuri! Inșă dacă orice vorbă este de giaba, să vină ce trebuie să vie! Atunci în loc de organizație pacinică va în-

cepe ac... care nu cunoaște regulele de luptă, care nu grațiază, care nu cruță pe nimeni, din care se naște nimicire și distrugere.

Bărbați de încredere! Timpuri grele și serioase vor urma acum pentru noi. Cu toate că trecutul vi-l cunoaștem, cu toate că v'ați arătat curajul în cazuri de goană sălbatică contra noastră, cu toate că suntem convingiți că inimile voastre bate pentru organizațiile voastre, totuși în aceste timpuri grele, când sunteți expuși urmării nebune și perverse a puterii, în aceste timpuri grele vă rugăm în numele lucrătorilor de căi ferate apăsați, urmăriți și exploatați până la singe, că să nu vă lăsați a fi seduși, urmărirea să nu vă sperie, suferința să nu vă spargă rezistența!

La acest lucru vă roagă pe voi acei tovarăși cari sunt tot așa de urmăriți ca și voi, cari și ei au simțit toate acele dureri și neajunsuri cari pe voi vă apasă!

Contra seducerei putere, contra urmăririi apărare, în suferință ușurată să vă dea aceea dreptate, pe care au răstignit-o pe cruce, pe care au aruncat-o în temniți, dar care s'a redeșteptat, a prins viață nouă și este pe partea voastră în aceea luptă, pe care voi o duceți pentru mîntuirea omenimei!

Comitetul regnicolar de foaie al lucrătorilor de căi ferate.

Muncitorimea din Timișoara a ținut în ziua de 12 Iulie o imponentă adunare cu următorul program: 1. Era nouă. 2. Muncitorimea față cu urmărirea lucrătorilor de căi ferate.

Tov. Freund salută marea mulțime a lucrătorilor și propune de președinte al adunării pe tov. Gollub, de notar pe tov. Tuskan cari au fost primiți cu unanimitate.

Ordinea de zi a fost pertractată în limba maghiară de tov. Kappner, care arată tendința coruptă alui Francisc Kossuth și a parlamentului de clasă contra muncitorilor. El zice, aci înaintea lumii ne declarăm solidari cu frații noștri de la căile ferate și umăr la umăr vom lupta alături de ei și îi vom ajuta în lupta lor cea grea. Față de aceasta și lucrătorii de căi ferate își cunosc datorința și pășesc înainte uniți cu întreaga muncitorime socialdemocrată pentru cucerirea drepturilor omenești. Am ajuns la sfârșitul răbdării noastre, pentru că situațiunea de azi este nesuportabilă. Cucerirea votului universal și secret va fi chemat a vindeca ranele clasei muncitoare și în această cucerire să așteaptă mult dela lucrătorii de căi ferate.

După aceea tov. Freund a pertractat ordinea zilei în limba germană, apoi a luat cuvântul tov. Cservenka (Budapesta) care într'o vorbire plină de foc a asigurat pe cei de față de solidaritatea lucrătorilor de căi ferate.

Grupa din Patroseni ține în ziua de 29 Iulie seara ședință de membrii, iar în 12 August ședința comitetului conducător. La amândouă ședințe rugăm apariție punctuală. În locul tov. Sztaneczka Ferencz a fost ales ca cassar tov. Szász János.

CRONICA.

Votul universal și limba maternă. Se pare că guvernul nostru a primit die Viena un avis serios în chestiunea votului universal, căci „Bud. Hirrap“ surprinde lumea cu știrea, că ministrul de interne Andrassy va profita de vacanțele de vară pentru a termina proiectul de lege relativ la această reformă electorală așa în cât la toamnă să-l poată prezenta Camerei.

În același timp, ziarul vienez „Wiener Allgemeine Zeitung“ are știrea pozitivă, că reforma această electorală va fi legată numai de cunoștința cititului și a scrisului în limba maternă a cetățenilor. În faptul acesta își găsește explicație și propunerea lui Kossuth relativ la revizuirea regulamentului

Camerei. Ne mai putându-se amâna introducerea votului universal, guvernul încearcă această revizuire pentru a zădărnici în noul parlament posibilitatea obstrucției socialiștilor și a naționaliștilor.

Ancheta împotriva unui vice-comite. Ministrul de interne a deschis anchetă împotriva vice-comitelui comitatului Albei-Inferioare, Szász József, în urma mai multor denunțări făcute contra lui. Cu deschiderea anchetei a fost incredințat Rakovszky Endre, consilier ministerial.

Agenti de emigrare condamnați. Din Sátoraljaújhely se anunță că niște agenți secreți au reușit să pună mâna pe niște indivizi, cari ademenau numeroase persoane să-și părăsească vatra și să se ducă la America. Cinci agenți de emigrare au fost prinși și dați pe mâna legii. Dintre aceștia doi au fost condamnați la închisoare de câte 2 luni și la 600 cor. amendă, iar ceilalți la câte 50 zile închisoare și 400 cor. amendă. Pedeapsa este destul de simțitoare, dar meritată.

Jertfele mizeriei. Un muncitor cu ziua, Zs. József, săturat de greul vieții, s'a hotărît să-și taie vinele dela mâni. Dar abia tășni sângele, când îl și cuprinsese frica de moarte și începuse să strige după ajutor. După ce ambulanța îl bandajă, îl transportă la spital.

O servitoare a sărit în Dunăre, dar a fost scoasă la timp. Cauza sinuciderii este că de mai multe zile se afla fără ocupație, așa că trebuia să flămânzească. De cât să se arunce în brațele desfrâului ea preferă mai bine să moară.

O altă servitoare a bătut leșie. Cu grave arsuri interne ea a fost transportată la spital. Nu se știe pentru ce voia să se sinucidă.

Congresul internațional al lucrătorilor tipografi. La Paris s'a întrunit congresul internațional al lucrătorilor tipografi la care s'au discutat diferite chestii. Între altele congresul a decis, ca în caz de grevă să aibă presiul congresual rolul de mediator. Delegații italieni și elvețieni au propus înființarea unui organ de presă internațional, propunerea aceasta însă a întâmpinat mare rezistență în congres și la urmă ea a fost respinsă.

Vindecarea pelagrei. Dela București vine o știre care e menită să facă mare svon în lumea științifică. Se vestește că învățatul profesor Dr. Victor Babeș, a comunicat în ultima ședință a academiei că substanța numită atoxyl, injectată la pelagron, are rezultate uimitoare. Cum în România sunt la mie o sută de pelagroși, (boală provenită din mănecarea de făină de cuecruz stricată), această descoperire la tot cazul va fi primită cu multă bucurie din partea celor ce vor binele țărânilor.

Mușcați de câne turbat. În Becicherecul-Mare opt oameni au fost mușcați de un câne turbat. Cânela după o goană nebună a fost ucis, iar cei mușcați au fost transportați la institutul Pasteur din Budapesta. În oraș oamenii sunt cuprinși de o mare spaimă din cauză că animalul turbat a mușcat mai mulți câni. Autoritățile au luat măsuri ca toți acești câni să fie uciși.

Cinci sute de oameni periti în flăcări. Un ziar din China aduce vestea, că în teatrul Famkorg din apropierea capitalei de odinioară a imperiului chinez Canton, a izbucnit un incendiu în cursul reprezentațiunei. Cinci sute de inși au perit în flăcări, iar numărul celor răniți este de mai multe sute.

Miliardar înaintea judecătorei. Rockefeller, regele petrolului, a cărui avere trece peste un miliard de dolari și al cărui venit anual se ridică la 50-60 milioane dolari, a ajuns în conflict cu judecătoria, în urma demascării domnișoarei Ida Tarbell, care era angajată la întreprinderea lui, lumea pută să afle secretul îmbogățirii regelui trustului de petrol. Pentru ac

precum și din cauza că Rockefeller ajunse în conflict cu legea contra trusturilor, el ajunsese pe banca acuzatilor.

Judecătoria n'a avut însă fericirea să vadă înaintea ei pe faimosul Cres american, căci el se ascundea și se ferea să dea față cu judecătoria. Un an de zile se tot ascundea când pe una dintre întinsele sale proprietăți, când în diferitele state ale Uniunii americane, până ce în sfârșit el fu descoperit în Ohio.

Marele trust Standard Oil Company în viitor n'o să mai aibe acel venit colosal ca mai înainte. Asta poate nu l'ar atinge așa tare, numai pedeapsa ce-l așteaptă de nu ar fi atât de groaznică. Se afirmă că amenda ce-i va fi dictată din partea judecătoriei nu va fi mai mică de 150 milioane dolari. Astfel cel în nesățiuul său de-a se îmbogăți va avea să-și ispășească păcatele cele multe de a fi cauzat mizeria și sărăcia a miilor de muncitori.

De frica stăpânei. Un privatier din Berlin avea un câne bulldogg. Cânele furase ceva din bucătărie, dar stăpina observă și voi să-l bată. Atunci cânele de frică se repezi la femee și o mușcă de braț, de coapse și-i rupse o bucată de carne din picior. Bărbatul veni atunci soției sale în ajutor, dar și el o păți tot așa. La strigătele desperante ale amândoror grăbiră vecinii la fața locului și uciseră cânele. Amândoi soții au fost atât de rău încolțiți de turbatul animal, în cât abia vor scăpa cu viața.

Cel mai mic câne. Nu de mult se aranjase la Londra o expoziție de câni. Cu această ocaziune se adusesse și un câne, care este cel mai mic exemplar printre multele specii ale rasei câinești. Micul animal, care este bine dezvoltat, are o lungime de 18 centimetri, este înalt de o palmă și a costat 100 sterline, adică 2400 coroane.

Pe cîmpul de luptă

Lucrătorii constructori.

Următoarele locuri sunt de ocolit: Alsó-lendva (grevă), Arad (eschidere), Aszód (grevă), Aranyosmedgyes (lucrările lui Sebeczky János), Balasagyarmat (lucrările inginerului Munk Dezső), Barcs (inchis), Bistrița, Czegléd, Csongrád, Deva, Eger (eschidere), Érmihályfalva (grevă), Érsekújvár (eschidere), Eszék (inchis), Esztergom (eschidere), Fehérgyarmat (grevă), Gyula, Gyöngyös (eschidere), Hajdunánás (lucrările lui Fülöp László, Kéki Márton și Antal, Vitányi József, Jarabán József și Nagy Imre), Hajduszoboszló, Kaposvár, Karczag, Kécskemét, Kispeszt, Keszthely, Kézdivásárhely (eschidere), Kiskunválas (diferențe), Körmend (eschidere), Kiskunfélegyháza (lucrările meșterilor Lantos István, Fábán László și Kiss Mihály), Kérsenlye (lucrările lui Kovács Zsigmond), Komárom, Lugos, Makó (eschidere), Marosvásárhely (inchis), Miskolcz, Monok, Munkács, Nagykanizsa (eschidere), Nagykikinda (lucrările lui Schackmann Adam), Nagylak (lucrările lui if. Hloroska Mátyás & Co.), Nagykálló (grevă), Nagykároly, Sibiu, Németszerbcsanád, Nyiregyháza, Óbecse, Pápa, Petroseni (eschidere), Pilis (lucrările lui Gebhardt Pál și Julima József), Sárközujlak (lucrările lui Sebeczky János), Segesvár, Sepsiszentgyörgy, Szabadka, Sätmar, Szászrégen (eschidere), Seghedin, Székesfehérvár (inchis), Szilágysomlyó, Szőlősgyörök (toate lucrările lui Kocsis János), Tapolca (eschidere), Uj-și Overbász (grevă), Úvidék (inchis), Várget (eschidere), Vinkovce (lucrările lui Rubin József) Vízakna, Zombolya (inchis).

Alsó-lendva. Precum ni să știe, aci a izbucnit la 1 Iulie greva lucrătorilor constructori.

Arad. Precum să știe, aci cu câteva ni mai înainte lucrătorii constructori au eschisi. Autoritatea, spre formă, a în-

cercat a face pace, și i-a fost de-ajuns că dătători de lucru să alerge cu plângerea lor la primcomite și să ceară conchiemarea adunării generale a consiliului comunal. Primcomitele a declarat că postul său preținde să fie neutral, dar va face tot posibilul ca să sprijinească dreptele interese ale dătătorilor de lucru. Cum poate fi cineva neutral când sprijinește direct interesele cuiva? Curios la așa ceva poate fi numai acela, care nu cunoaște stările din Ungaria.

Pe urmă s'au dus la primar și l'au întrebat că în criza din ramura construcției intr'adevăr stă pe partea lucrătorilor?

Primarul a declarat înaintea deputațiunii dătătorilor de lucru, că se bucură, că i-au dat ocazie să se declare, adică că el nu stă nici pe partea lucrătorilor, nici pe aceea a dătătorilor de lucru. Funcțiunea sa preținde cea mai mare neutralitate. Acest lucru îl dovedește și aceea, că încă în aceeași zi a disolvat clubul muncitorilor.

Să înțelege că dătătorii de lucru au luat la cunoștință cu cea mai mare liniște adevărul neutralității autorităților în modul susnumit. Muncitorimea din Arad însă își sparge capul a ști că de ce este autoritatea atât de servilă față de banda răpitorilor de existență și drepturi a muncitorilor?

Miskolcz. Precum să știe, lucrătorii constructori de aici stau în grevă. Lupta tovarășilor au îngreunat-o următorii spărgători de grevă: Németh József, Kézdi Mihály, Csáki Antal, Nagy Ferencz, Horváth György, Horváth András și Kondás György. Ori unde vă veți întâlni cu acești ticăloși. primiții după meritul lor.

Németszerbcsanád. Eschiderea tovarășilor de aici tot mai durează. Lupta au îngreunat-o următoarele figuri triste: Paul, Antal, Wolf Miklós, Mager Antal, Frank Miklós, Maywurm Péter, Korck János, Weber József, Wambach János, Mager Antal II. Jung Miklós, Waltrick Miklós și Hinckel Péter. Insemați-vă pe acești ticăloși.

Pankota. Eschiderea lucrătorilor constructori de aici s'a sfârșit. Intre lucrători și dătători de lucru s'a încheiat pace.

Szatmárnémeti. Eschiderea lucrătorilor din ramura construcției de aici tot mai durează. Comitetul de organizare ne înștiințează că până atunci nu se va încheia pace până când dătătorii de lucru nu vor încheia contractul colectiv. Ei ar voi deja să subscrie, însă mai voese să facă o încercare cu lucrători din Galiția. Spre acest scop au plecat deja trei meșteri spre Galiția, ca să aducă de acolo lucrători. Însă suntem curioși că ce marfă vor căpăta. Orașul rămâne și mai departe închis pentru tinichigii, lăcătuși, zidari, zugravi și tâmplari.

Szilágysomlyó. Tovarășii de aici au pus toate lucrările lui Tonkó Károly sub boicot. Lucrător constructor coeștient nu primește de lucru la el.

Muncitorii de pământ.

Greve de secerători. Din Oradea-Mare se anunță, că pe proprietatea lui Schwartz Márton 240 de secerători au proclamat greva. Sunt serioase îngrijiri de revolte. Fisolgăbirăul din Berettyóujfalu a trimis jandarmi la fața locului pentru a împedeca eventuale desordini.

Deasemenea se anunță și din comuna Tiszapolgár, că pe întinsele domenii ale episcopului de Agrie (Eger), 500 de secerători au pus jos coasa refuzând să continue mai departe cu recolta. Motivele sunt mizeria și plata de batjocură. Cu toate astea schingiuitorii muncitorilor se plâng că „toată treaba este acțiunea agitatorilor fără suflet!“ Așa să le ajute D-zeu, după cum spun adevărul.

Din Cséffa ni să știe că pe pusta ardașului Aron Pál s'au pus 26 de secerători în grevă din cauza hranei prea puține.

Tot aci pe puzta Nyárszegi a vlădicei s'au pus 31 de secerători în grevă.

Despre amândouă cazuri s'a făcut arătare la fisolgăbirăul din Cséffa, care a început pertractările de pace.

Bursa de marfuri din Budapesta.

Cursul dia 19 Iulie 1907.

per 50 chile.

1907 grâu de Octombrie	11.36—11.37
1907 secară de Octombrie	8.80—8.81
1907 ovăz de Octombrie	8.—8.01
1907 cucuruz de August	6.12—6.13
1908 cucuruz de Maiu	6.24—6.25

CĂRȚILE NOASTRE.

La administrația noastră se află următoarele cărți spre vânzare:

Cartea muncitorului	12 fileri
Manifestul comunist	40 "
Statul viitor și socialdemocrația	26 "
Tactica socialdemocrației	20 "
Serisori colectiviste	12 "
Socialismul și intelectualii	26 "
Studiu critic asupra socialismului român	32 "
Din ideile fundamentale ale socialismului științific	50 "
Trudiții, icoane din norod	75 "
Femeile în revoluția din Rusia	20 "
Colectivismul de Jules Guesde	12 "
Concepția materialistă a istoriei	60 "
Parvenții, dramă de Maxim Gorkii	100 "
Libertatea de engetare	50 "

Toate aceste cărți să trimit numai atunci, când costul plus 10 fileri pentru expediție să trimit înainte.

Tipografia Világosság, societate anonyma.
Budapest, VII., Nyár-utca 1.

Prima fabrică Lugojană maghiară de cement și betonizare, întreprindere pentru edificări.

FABRICA ÎN DRUMUL BUZIAȘULUI ÎN FAȚA CASEI DE VAMĂ.
CANCELARIA DE ZIDIRE: TELEFON-NR. 119.

KNOTT JÓZSEF

În fabrica mea sunt aplicați numai indivizii cei mai buni de lucru din capitală și mă rog, că precum plină aci, așa și de aci înainte să fi cercetat cu toată încrederea. Primește toate lucrările aparținătoare acostei branșe și susțin o magazină bogată de cement pentru țevi, șirme, trepte de piatră, vâlae, petrii la hotare, sămănătoare, fundamente la cuptoare, cruci la morminte. Primește mai departe edificare și betonizare de poduri mai mari și mai mici, conduceri de ape, vaduri, podmențare de terase, provederea pe din jos a părților cu table de mozaic, precum și cu table de cement în diferite culori.

Vinderea în mare și în mic a cementului de PORTLAND și ROMAN.

Pentru pregătirea și calitatea celor aici înșirate primește și oferez garanție.

La dorință servese bucuros cu planuri și pleniminare de spese.